

در پی طرح شناسنامه دار کردن نهال‌ها

عزم جدی باغبانی برای

تولید نهال سالم

افزایش کمی و کیفی محصولات باغی در گرو گواهی نهال

با اجرای روش نهال در پایه‌های رویشی تعداد درختان میوه در واحد سطح افزایش می‌یابد.

علی‌اکبر یاسمی، مدیر کل دفتر میوه‌های سردسیری و خشک معاونت باغبانی وزارت جهاد

کشاورزی در پاسخ به سوال خبرنگار دام، کشت و

صنعت باغبانی در اقتصاد ملی نقش مهم و سازنده‌ای دارد و یکی از ارزشمندترین زیربخش‌های وزارت جهاد کشاورزی می‌باشد. به طوری که ارزش افزوده آن از همه‌ی زیربخش‌ها بخصوص زراعت نیز بیشتر است، ضمن آن که نقش مهمی را نیز در توسعه پایدار ایفا می‌کند.

ایران نیز به لحاظ داشتن ذخایر ژنتیکی منحصر به فرد و داشتن محصولاتی چون پسته، گیلاس، انجیر و انار در دنیا بی‌نظیر است، لذا این صنعت با توجه به شرایط آب و هوایی، ژرم پلاست‌ها و عقبه ذخایر ژنتیکی، بهترین بستر رشد و توسعه را دارا است و می‌تواند در هدایت تولیدات باغی کشور موثر باشد. ذخایر ژنتیکی به دلیل داشتن قابلیت تکثیر از ارزش زیادی برخوردارند و از بین رفتن، مهاجرت، به یغما رفتن و بردن ذخایر ژنتیکی کشور خطری است که بخش باغبانی را تهدید می‌کند. بنابراین بهترین راه، جلوگیری از این خطر و برای رشد صنعت باغبانی کشور اولین الزام تهیه شناسنامه محصول است که باید شامل نام و نام خانوادگی تولیدکننده، نوع محصول، تاریخ تولید، شماره پروانه تولید باغدار و منطقه تولید در راستای حمایت از حق خریدار و مصرف‌کننده باشد. البته این طرح در کشورهای اروپای شرقی بیش از ده‌ها سال است که آغاز شده اما در ایران تازه گام اول را برمی‌داریم زیرا تا قبل از اقدام معاونت باغبانی برای همه استان‌ها مبنی بر مکلف شدن همه برای صدور مجوز تولید، هنوز هیچ ساماندهی در این زمینه صورت نگرفته است. باغ مادری کمال‌آباد از جمله باغ‌هایی است که طرح جدید پایه‌های رویشی در درختان آن صورت گرفته است.

تحقیقات باغبانی در دست اجراست که از این تعداد ۲۳ طرح در رابطه با پایه‌های رویشی و تکثیر در زمینه‌های مختلف مثل مسایل سازگاری با خاک‌های مختلف، انتخاب پایه‌های رویشی متحمل به آهک بالا، انتخاب پایه‌های رویشی سازگار با آفات و بیماری‌ها است.

وی در پاسخ به سوال دیگر ما در خصوص این که طرح‌های تحقیقاتی چه مدت طول می‌کشد تا انجام شود و میزان اعتبارات تخصیصی چه میزان است، اظهار داشت: پیوند و بررسی طرح تحقیقاتی بر روی درختان میوه حدود ۸ تا ۹ سال طول می‌کشد تا انجام شود، همچنین طرح‌های تحقیقاتی باغبانی در فازهای پنج ساله مورد تصویب قرار می‌گیرند که در صورت نیاز برای ۳ تا ۵ سال دیگر نیز تصویب می‌شوند. در حال حاضر حدود ۲۰ درصد اعتبارات مورد نیاز برای اجرای یک فاز تحقیقاتی تخصیص داده شده اما به دلیل کمبود اعتبارات، این طرح‌ها مورد آسیب جدی قرار گرفته‌اند. ضمن آن که اجرای هر طرح تحقیقاتی به ۵۰ تا ۱۰۰ میلیون تومان اعتبار نیاز دارد.

وی افزود: هم‌اکنون در جهت تامین نیاز کشور و معرفی پایه‌های رویشی با قابلیت تکثیر و سازگاری

نهال‌هایی است، افزود: صدور گواهی برای نهال‌هایی که مشخصاتش نظیر خلوص ژنتیکی و اصالت سلامت و عاری بودن از عوامل بیماری‌زا و سازگار با محیط باشند، امکان‌پذیر است. علی اصغر زینال‌لو، رییس بخش تحقیقات

باغبانی وزارت جهاد کشاورزی در پاسخ به سوال خبرنگار دام، کشت و صنعت مبنی بر این که در حال حاضر چند طرح تحقیقاتی باغی در دست اجرا است، گفت: در حال حاضر ۱۴۸ طرح تحقیقاتی در بخش

صنعت مبنی بر این که آیا افزایش کمی و کیفی محصولات باغی در گرو نهال گواهی شده است، گفت: استفاده از نهال‌ها در پایه‌های رویشی، افزایش تعداد درخت در واحد سطح را به دنبال دارد.

در تولید محصولات باغی، کیفیت و قیمت مورد توجه است، به طوری که مهمترین عامل در تولید کیفی محصولات باغی و کشاورزی، توجه به نهال است.

یاسمی با تاکید بر این که نهال نقش کلیدی در افزایش کمی و کیفی محصولات دارد، اظهار داشت: یک نهال گواهی شده باید دارای اصالت و خلوص ژنتیکی، مشخصات فیزیکی سازگار با منطقه مورد کشت و نیز عاری از عوامل بیماری‌زا باشد.

البته توجه به مکانیزم تولیدمثل گیاهان برای نشان دادن خلوص و اصالت ژنتیکی نهال در محصول، امری ضروری است، زیرا تولیدمثل گیاهان به صورت بذری و اندام رویشی صورت می‌گیرد که در حال حاضر استفاده از بذر در تولید انبوه درختان میوه متداول نیست، زیرا گیاهان حاصل از بذر دارای خواص و ویژگی‌های متفاوتی نسبت به گیاهان مادری هستند. قابل ذکر است گیاهانی که با روش‌های غیر جنسی تولید می‌شوند، شباهت زیادی به والدین خود دارند. همچنین تولیدمثل به روش اندام‌های رویشی با مشخصات و کیفیت یکنواخت در محصول همراه می‌باشد.

یاسمی در پاسخ به سوال ما در خصوص این که روش پایه‌های رویشی باعث چه تفاوت‌هایی در ویژگی‌های درختان می‌شود، گفت: ویژگی‌هایی نظیر پا کوتاهی، سازگاری با عوامل خاک، مقاومت در برابر آفات، زودبازده بودن، یکنواختی در زمان رسیدن محصول، سهولت در انجام عملیات برداشت و مکانیزه کردن کاشت با استفاده از نهال‌ها در پایه‌های رویشی حاصل می‌شود، همچنین این روش تعداد بیشتری درخت در واحد سطح را به دنبال دارد.

مدیر کل دفتر میوه‌های سردسیری و خشک معاونت باغبانی وزارت جهاد کشاورزی در پاسخ به سوال خبرنگار ما که صدور گواهی شامل چه

با محیط، چندین طرح در دست اجراست که در کنار انتخاب ژرم پلاست در کشور دنبال می‌شوند. علاوه بر انجام اقدامات به‌زراعی، فعالیت‌های به‌نژادی در زمینه میوه‌های هسته‌دار و دانه‌دار در دست اجرا است.

زینال‌لو در پاسخ به این سوال که مهمترین مساله در پایه‌های رویشی میوه‌های هسته‌دار چیست، گفت: مهمترین مساله در پایه‌های رویشی میوه‌های هسته‌دار، سازگاری با خاک است. البته به دلیل اهمیت سازگاری پایه‌های رویشی میوه‌های هسته‌دار در خاک‌های شور، خاک‌های آهک‌دار و دارای بیماری استفاده از پایه‌های تترا و پنتا در شرایط ریز ازدیادی برای ارقام مختلف هسته‌داران پیشنهاد می‌شود.

هم‌اکنون پایه‌های رویشی برای محصول گلابی در دست بررسی است، همچنین استفاده از پایه‌های "گمی آلماسی" و "آزایش" که دو پایه بومی کشور هستند به دلیل رشد و عملکرد مطلوب توصیه می‌شود.

وی در خصوص این سوال که در حال حاضر چند پایه رویشی در بخش تحقیقات در دست بررسی است، پاسخ داد: در حال حاضر ۴۶ پایه رویشی در بخش تحقیقات در دست بررسی است که از این تعداد ۱۶ پایه رویشی به سیب، ۴ پایه رویشی به گلابی و ۱۶ پایه رویشی نیز به هسته‌داران اختصاص دارد که از ۱۶ پایه رویشی سیب، دو پایه بومی بوده و مابقی از کشورهای ایتالیا، روسیه و بلاروس وارد می‌شوند.

رییس بخش تحقیقات باغبانی وزارت جهاد کشاورزی در ادامه با پاسخ به سوال ما مبنی بر این که در چند استان طرح‌های تحقیقاتی انجام می‌گیرد گفت: طرح‌های تحقیقاتی در رابطه با سیب و گردو ۲۳ طرح است که اجرای طرح تحقیقاتی در رابطه با این دو محصول و نیز هسته‌دارانی نظیر آلو، بادام، به، گلابی و انگور تازه آغاز شده است. همچنین استان قزوین بر روی انگور، خراسان و آذربایجان شرقی بر روی هسته‌داران و خراسان رضوی با انتخاب پایه رویشی گیلاس، فاز اول طرح تحقیقاتی را به اتمام رسانده‌اند.

زینال‌لو در جواب سوال ما مبنی بر این که

مجموع طرح تحقیقاتی باغی کمال‌شهر شهرستان کرج چند هکتار است و چه طرح‌هایی در حال اجرا است، گفت: طرح تحقیقاتی کمال‌شهر ۴۵ هکتار است که علاوه بر طرح‌های تحقیقاتی باغبانی مختلف، مجموعه میوه‌های دانه‌دار، هسته‌دار، فندق، گردو و بیش از ۳۵۰ نوع سیب جمع‌آوری شده که علاوه بر این ایستگاه، سایر فعالیت‌های باغبانی در ۲۹ ایستگاه مختلف کشور فعالیت می‌کنند. ۱۵ رقم برتر گردو در سال گذشته که بیش از سه هزار نهال پیوندی گردو برای ایجاد باغ مادری در سطح ۲۰ استان کشور با هماهنگی معاونت باغبانی توزیع شده است و

همچنین معرفی هشت رقم برتر انگور برای ایجاد باغ مادری به استان‌های مختلف، حاصل این طرح‌های تحقیقاتی است.

شناسنامه‌دار کردن تولیدات باغی، حقوق شهروندان است

مجید دهقان‌شعار، رییس موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال، گفت: در صورتی مجوز تولید به تولیدکننده اعطا می‌شود که روی شناسنامه پروانه تولید را بزند و همچنین در سال جاری به ۳ هزار نهالستان کشور مجوز تولید داده‌ایم که این نهالستان‌ها فاصله ایزولاسیون را رعایت نموده‌اند.

دهقان‌شعار در پاسخ به سوال خبرنگار ما مبنی بر این که موسسه از چه سالی شناسایی ذخایر ژنتیکی و حفظ آن را آغاز کرد و آیا می‌تواند عضو کنوانسیون UPOV (انجمن بین‌المللی حفاظت از ارقام جدید) شود، گفت: این موسسه از سال ۸۳ کار شناسایی ذخایر ژنتیکی و حفظ ژنتیکی را آغاز کرد و چون ایران منبعث از قانون ثبت و کنترل گواهی است، می‌تواند به عضویت کنوانسیون UPOV درآید که در حال حاضر حدود ۹۰ کشور عضو این کنوانسیون هستند. البته آیین‌نامه اجرایی این انجمن توسط هیات امنای سازمان تحقیقات بخش باغبانی به صورت غیر رسمی تایید شده و برای تصویب نهایی به مجلس فرستاده می‌شود.

وی در پاسخ به سوال ما در خصوص این که آیا موسسه تحقیقاتی ثبت و گواهی بذر و نهال در طرح تحقیقاتی معاونت باغبانی حضور داشته‌اند، اظهار داشت: این موسسه کار شناسایی و شناسنامه‌دار کردن ۳۰ تا ۴۰ هزار پایه اولیه نهال را بر عهده دارد که برای ۳۷ هزار نهال برنامه‌ریزی و هم‌اکنون لیبل‌های آنها طراحی شده و تا پایان سال جاری کلیه ذخایر ژنتیکی لیبل‌دار می‌شوند.

البته کار احداث اولین باغ مادری علمی ایران در کشت و صنعت جبین در حال انجام است که در حال حاضر قریب به ۲ هزار نهال بادام در گلخانه کاشته شده که از لحاظ عاری بودن از ویروس کشت شده و در صورت تایید پاک بودن آنها در منطقه‌ای که از منشا آلودگی پنج کیلومتر فاصله دارد، کاشته می‌شود. امسال یک هزار و ۳۰۰ نهالستان شناسایی شده و مجوز تولید دادیم که این نهالستان‌ها فاصله ایزولاسیون را رعایت نموده و در صورت ادامه‌ی این روند مجوز آنها برای مدت ۲ تا ۳ سال تمدید می‌شود.

دهقان‌شعار از تاسیس انجمن ملی نهال در کشور خبر داد و گفت: انجمن ملی نهال با بخش خصوصی در ارتباط است و نهال‌های تولیدی باید همراه با شناسنامه توزیع شوند و کسی که شناسنامه را صادر کرده، باید در برابر هر مشکلی پاسخگو باشد.